

Henryk Wieniawski

Volum II i 2L-serien med musikk av den legendariske polske fiolinvirtuosen og komponisten Henryk Wieniawski byr på sensasjonelt materiale: Mannen som gikk under tilnavnet "Fiolinens Chopin" hadde også en like begavet bror; Josef. Sammen skrev de forbløffende verker for fiolin og klaver – her innspilt på CD for aller første gang. Møt også den urbane så vel som den eksotiske Henryk Wieniawski i kjente og ukjente originalkomposisjoner, gnistrende framført av Wieniawski-spesialistene Janowski/Plagge.

Volume II of the 2L Wieniawski CD series features some sensational works: The legendary Polish violin virtuoso and composer Henryk Wieniawski also had an equally gifted brother, Josef. Together they composed astonishing music, recorded here on CD for the first time ever. Also meet the urbane as well as the exotic Henryk Wieniawski in well-known and unknown original settings, brilliantly performed by the Wieniawski specialist duo Janowski/Plagge.

- 1 Allegro de Sonate
- 2 Romance sans paroles et Rondo élégant
- 3 Fantaisie orientale
- 4 Adagio élégiaque
- 5 Polonaise brillante
- 6 Grand duo polonais

Piotr Janowski violin
Wolfgang Plagge piano

5.1 surround + STEREO

2L30SACD Made in Norway 20©05 Lindberg Lyd AS

2L³⁰

Henryk Wieniawski

Piotr Janowski violin

Wolfgang Plagge piano

Henryk Wieniawski 1835-80

Complete works for violin [Vol. 2]: Piotr Janowski violin • Wolfgang Plagge piano

1	Allegro de Sonate op.2 (1848 ©1851 Kistner, Lipsk) Presto pour violon et piano concertant par les frères Henri et Joseph Wieniawski	7:53
2	Romance sans paroles et Rondo élégant op.9 (1852 ©1853 Kistner, Lipsk / Girod, Paris)	10:46
3	Fantaisie orientale op.24 (1862 published posthumously)	4:42
4	Adagio élégiaque op.5 (1852 ©1853 Litloff, Braunschweig / Girod, Paris)	6:50
5	Polonaise brillante en ré majeur op.4 (1852 ©1858 Litloff, Braunschweig)	5:51
6	Grand duo polonais op.8 (1852 © Bote & Bock, Berlin) pour violon et piano concertant par les frères Henri et Joseph (op.5) Wieniawski	14:20
- Opus 8 and opus 24 are WORLD PREMIERE RECORDINGS 2005

Henryk Wieniawski ble født 10. juli 1835 i Lublin i Polen, og fikk sin første musikkundervisning av sin mor Regina, som selv var pianist. Bare 8 år gammel slapp han inn som fiolin-student ved Paris-konservatoriet, der han avsluttet studiene på rekordtid med gullmedalje. Han ble i Paris ennå en tid etter studiene for å perfektionere seg som musiker, og fikk som 13-åring her møte to av epokens mest betydelige polske emigranter; dikteren Adam Mickiewicz og musikeren Fryderyk Chopin. Dette møtet fikk stor betydning for Wieniawski, og hans første seriøse komposisjonsforsøk stammer fra denne tiden.

I Paris fikk Henryk også etter hvert selskap av sin to år yngre bror Josef, en begavet pianist som sin mor. De to guttene forble tilknyttet Paris-konservatoriet som komposisjons-studenter til 1850, og deretter la de ut på sine første store konsert-turneer. Wieniawski-duoen ble etter hvert et begrep i hele Europa og de møtte på sin vei mange av tidens store kulturelle skikkelser. Deres konserter bestod av standard-litteratur, egne komposisjoner og komposisjoner de hadde skrevet sammen! Åpningsverket på denne innspillingen, den briljante og Mendelssohn-inspirerte **Allegro de Sonate** op.2 (1848?) er nettopp et slikt samarbeids-produkt. Verket er blant Wieniawski's minst kjente, og den forliggende innspillingen er den første overhodet. En kan spekulere i om verket opprinnelig har bestått av flere satser, men det er like sannsynlig at brødrene snarere spilte flere enkeltverk etter hverandre på sonate-vis, og "trengte" en åpningsatts for å gi helheten en komplett form. Uansett demonstrerer de til fulle sine instrumentale og estetiske egenskaper, og det er et mysterium at verket ikke for lengst har fått en plass i den romantiske kammer-musikk-litteraturen.

Ett av de morsomste og på samme tid mektigste verk fra denne tiden, er et annet samarbeids-prosjekt fra brødrene Wieniawski, nemlig **Grand Duo Polonais** op.8. Dette er et stykke der de to unge stjernemusikerne bokstavelig talt prøver å overgå hverandre i en ustoppelig virtuos duell basert på kjente melodier i samtiden. Stykket er tredelt med en staselig innledning, en melankolsk mellomdel og et fyrverkeri av en avsluttende variasjonssats. Siste variasjon er en av de flotteste polonaiser i musikk-litteraturen overhodet, og igjen er det underlig at verden ikke har fått opp øynene for kvaliteten i denne musikken.

I 1860 blir Henryk hentet til St. Petersburg av den russiske komponisten Anton Rubinstein som ser det fantastiske potensialet i den unge polske fiolin-trollmannen. Fra denne tiden skiller brødrenes veier i stadig større grad, og deres liv tar ulike retninger. Josef etablerer seg etter hvert i Belgia der han skaffer seg ry som

pianist og komponist av klavermusikk og kammermusikk, mens Henryk ustoppelig er underveis på turneer; konserter om sommeren og undervisning om vinteren. Josef lever et forholdsvis rolig liv fram til sin død i Brussel i 1912. Henryks heseblesende levesett og morderiske arbeids- og reisetempo bringer ham riktignok i kontakt med statsoverhoder, sosietet og ledende kulturpersonligheter, men er nok også årsak til hans altfor tidlige død i Moskva 31.mars 1880.

Når kontrakten med St. Petersburg utløper i 1872, legger Henryk ut på en toårig USA-tur, og etter hjemkomsten til Europa tar han i mot fiolin-professoratet ved Brussel-konservatoriet. Amerika-oppholdet har svekket helsen hans ytterligere, men han fortsetter i samme vanvitlige tempo med konserter, turneer, undervisning og komponering.

Henryk Wieniawski er berømt for sine mazurkaer, polonaiser og fiolinkonserter, mens en rekke andre verker med urette har fristet en tilværelse i glemselens halvskygge. Dette er synd, fordi bildet av komponisten lenge har forblitt ufullstendig og til dels direkte feilaktig.

Den merkelige og sterkt hasiddisk-inspirerte **Fantaisie Orientale** op.24 er en fascinerende og original perle som med sitt egenartede tonespråk peker framover mot komponister som Bruch og Bloch. Verket er fra Henryks senere periode og teller med blant hans mest inspirerte øyeblikk som komponist, men har til nå forblitt omtrent fullstendig ukjent.

Polonaise i D-dur op.4, derimot, er definitivt ett av hans mest kjente stykker, ja, ved siden av A-dur-polonaisen kanskje selve innbegrepet av hans kunst som polsk-nasjonal komponist. Mindre kjent er det at han selv ofte spilte en annen av sine komposisjoner som en innledning til D-dur-polonaisen, nemlig den staselige og tilbakeholdne **Adagio Elegiaque** op.5; de to danner avgjørt et perfekt par. Det var på Wieniawskis tid ganske vanlig å kombinere verker i større enheter, og disse to stykkene er antakelig blitt skrevet nettopp med dette for øye.

Romance sans Paroles & Rondo Elegant op.9 er i praksis også et slikt par og følger det etablerte langsomt-hurtig-skjemaet. I den innledende romanse-delen viser komponisten nok en gang hvilken fullendt melodimester han er – ikke for ingenting er han ofte blitt kalt fiolinens Chopin – frasene flyter med en selvfølgelig eleganse og skjønnhet som hos få andre, og oppfinnsomheten i den avsluttende rondo'en vil ingen ende ta.

Wolfgang Plagge 2004

Henryk Wieniawski was born on July 10th 1835 in Lublin, Poland, and received his first music lessons from his mother Regina, herself a pianist. 8 years old he was admitted to the Paris Conservatory as a violin student. After completing with gold medal the accelerated course of study, he remained in Paris for a couple of years in order to perfect his technique even further. 13 years old he met with Adam Mickiewicz and Fryderyk Chopin, two of the most prominent Polish immigrants in France at the time. The encounter was to have a lasting effect on Wieniawski, and his first serious compositions origin from this period of his life.

Henryk's two years younger brother Josef, a gifted pianist like his mother, joined Henryk in Paris. The two boys remained at the Conservatory studying composition until 1850, when they embarked on their first of numerous joint concert tours. The Wieniawski Duo became widely famous all over Europe, performed for notables and state leaders and met with several of the era's outstanding cultural personalities. Their concert repertoire consisted of standard literature, own compositions and compositions which they had written together (!). The first work on this recording, the brilliant and Mendelssohn-inspired **Allegro de Sonate** op.2 (1848?) is such a joint project. Never recorded before, it stands out as one of Wieniawski's best hidden treasures. One might speculate whether there might have originally been more than one movement to the setting, but it is just as likely it was written as a kind of starting movement for a "sonata" consisting of different existing pieces chained together. Anyhow the Allegro clearly demonstrates the artistic and technical abilities of the two young musicians in a way that makes it difficult to comprehend why piece has gone unnoticed for generations.

Another example of a Wieniawski joint product is the tremendously witty and mighty **Grand Duo Polonais** op.8, based upon celebrated contemporary tunes. In this work the brothers literally attempt to outplay each other in every sense of the word. The setting is in three sections and ends with one of the most effective Polonaises ever

written. Again one has to wonder how such a lucid work could so totally disappear from the concert repertoire.

In 1860 the Russian composer Anton Rubinstein invites Henryk Wieniawski to come to Russia, a visit that later is also extended to include him being involved as a tutor in the Russian Music Society - run by Rubinstein. From this time on the Wieniawski brothers' lives begin to move in different directions: Josef settles in Belgium where he leads an orderly life as a pianist and composer of piano and chamber music until his death in Brussels in 1912, while Henry tours the world on a murderous pace as a celebrated soloist and teacher. His extremely tight schedule puts him in contact with world leaders, high society personalities and artists, but is also largely responsible for his untimely death in Moscow on March 31st 1880.

After completing his St. Petersburg contract in 1872, Henryk embarks on an extensive two-year tour of North America. Well back in Europe he accepts the position of the professor of violin at the Brussels Conservatory. The tour exhausted him and his health deteriorated significantly, but still he maintains his murderous calendar of travelling, performing, tours, teaching and composing.

Henry Wieniawski is world famous for his Mazurkas, Polonaises and Violin Concertos, but scores of other works have remained virtually forgotten for nearly a century. This is a tragedy, as the picture of the composer thus has become incomplete and to some extent even false.

The strangely austere and Hassidic-inspired **Fantaisie Orientale** op.24 is a fascinating study in sonority and heralds works to come by composers like Bruch and Bloch. The piece stems from Henryk's later period and belongs to his most inspired moments as a composer, but has also remained largely unnoticed since his death.

On the other hand, the **Polonaise in D major** op.4 has become one of his best known pieces; in many ways it represents, together with its counterpart the A major Polonaise, the very essence of his writing as a Polish national artist. Lesser known is the fact that Henryk himself used to play the **Adagio Elegiaque** op.5 as a slow entrance to the Polonaise when performing in concerts, the two pieces being a perfect match. It is very likely he wrote the Adagio solely for this single purpose. **Romance sans Paroles & Rondo Elegant** op.9 is a similar pairing following the established slow-fast pattern. In the opening Romance section Henry Wieniawski once again demonstrates his marvellous skills as a composer of pure Melody, an ability which earned him the nickname of "Chopin of the Violin": Phrases run with astonishing beauty utterly void of mannerism, and the cunning elegance of the concluding Rondo is breathtaking.

Wolfgang Plagge 2004

Piotr Janowski er født i Polen i 1951 og gikk til topps i den internasjonale Wieniawski-konkurransen bare 16 år gammel. Sin forkjærlighet for sitt fødelands romantiske musikkrepertoar har han dermed båret med seg helt siden barndommen, og han er i dag en av de mest betydelige folkere av denne musikken overhodet.

Wieniawski står i særklasse i flere henseende – som en av de betydeligste fiolin-virtuosene verden har kjent, som en uhyre verdifull komponist av musikk basert på (slett ikke "bare" polsk!) folklore og ekte personlig musikalitet, som en av de viktigste utviklere av den russiske fiolinskolen, som en betydelig lærerester og som en eksponent for et virtuost-melankolsk kulturspråk som senere gikk helt av moten.

Det er som tradisjonsbærer og viderefarmidler av en betagende, usedvanlig interessant og fascinerende musikkstil Janowski ser sitt virke som eksponent for Wieniawskis musikk.

Piotr Janowski avla sin MA ved Warszawa musikkakademi og fortsatte deretter sine studier i USA, der han studerte med Jascha Heifetz, Ivan Galamian, Henryk Szeryng og Zino Francescatti. Han har vunnet en rekke priser for sitt spill og har turnert over hele verden som solist og kammermusiker. Janowski har gjort innspillinger på platemerkene 2L, Muza, Pantheon, Olympia, Phoenix og Norske Gram. Janowski er dessuten en skattet pedagog.

For tiden er han bosatt i Norge, der han har innledet et nært og godt samarbeid med pianisten og komponisten Wolfgang Plagge (*1960). De to har skapt seg et ry som fremragende duo, med et repertoar som dekker alt fra barokkmusikk til samtidsmusikk.

Wolfgang Plagge debuterte som pianist bare knapt 12 år gammel, og har hele tiden siden vært en aktiv internasjonal tøver, i den senere tid særlig som ettertraktet kammermusiker. Han har vunnet flere priser og tok sin MA ved Musikkhøgskolen i Hamburg med utmerkelse.

Plagge er i ferd med å skape seg et internasjonalt navn som komponist og har skrevet en lang rekke verker for de forskjelligste besetninger. Han har gjort plateinnspillinger for 2L, Simax, Philips og Norske Gram.

Piotr Janowski was born in Poland in 1951 and won the International Wieniawski Competition only 16 years old. Ever since his early childhood he has cherished a special love of Polish romantic music, of which he now stands out as one of the most significant advocates.

Wieniawski's position in the world of Music is a very unusual one: He was one of the most prominent violin virtuosos the world has ever known, he wrote music of profound significance based on (not "only" Polish) folklore and his own natural personality, he was one of the founders of the Russian violin school, he was a notable teacher; still he came to represent a cultural language of virtuosity and melancholy

which later went totally out of fashion. It is as a bearer of a musical tradition of immense beauty, interesting as well as fascinating, Janowski sees his work as an exponent of Wieniawski's music.

Piotr Janowski received his MA degree from the Warsaw Music Academy and continued his studies in the US under Jascha Heifetz, Ivan Galamian, Henryk Szeryng and Zino Francescatti. He has won a series of awards for his playing and has toured the world as a soloist and chamber musician. Janowski has recorded CD's on the 2L, Muza, Pantheon, Olympia, Phoenix and Norske Gram labels. He also is a celebrated teacher of violin playing and chamber music.

He now lives in Norway where he has a close and good cooperation with Norwegian pianist and composer Wolfgang Plagge (*1960). The two of them have widely gained acclaim as a brilliant duo with a repertoire covering every genre from Baroque to contemporary music.

Wolfgang Plagge made his debut as a pianist aged only twelve, and has ever since been an active international performer, especially as a chamber musician. He has been awarded several prizes as a performing artist and received his MA from the Musikhochschule in Hamburg, Germany, with distinction.

Plagge is pursuing an international career as a composer and has written works in all kinds of settings and genres. He has recorded for the 2L, Simax, Philips and Norske Gram labels.

Der MONO var sorthvitt og STEREO er et polaroidfoto, blir SURROUND en tredimensjonal opplevelse

Musikkbransjen er i en brytningstid der CD-formatet, som ble lansert tidlig på 80-tallet, ikke lenger tilfredsstiller lyttersens forventninger til spektakulære lydopplevelser. DVD-Audio og SACD (SuperAudio CD) er to nye digitale formater som støtter høyoppløselig lyd ut over stereo. Med et hybridprodukt har du alle muligheter i en og samme "CD-kake" med tre lag: Stereo og 5.1 surround med stor dynamikk og frekvensspekter. Denne disken ser ut som en vanlig CD og kan spilles på alle tradisjonelle anlegg og datamaskiner.

Kvadrofoni ble lansert på 70-tallet uten å slå an hos det store publikum. Dørstokkmila ble bokstavelig for ekstra høyttalere og ny forsterker. Når syn og hørsel settes opp mot hverandre, tar bildet en dominant rolle. Nå har filmindustrien banet vei inn i hjemmet med DVD-spillere og lyd i seks kanaler.

Tilstedeværelse og deltagelse er de magiske ordene for fremtidens brukere av musikk. Med surroundproduksjoner tar man lytteren til sentrum for opplevelsen. Den beste plassen i en konsertsal er den som ikke er til salgs. Orkesterets midtpunkt, dirigenten, har derimot godt betalt for å være nettopp midtpunkt. Nå kan publikum innta denne eksklusive plassen hjemme i sin egen stue. Giovanni Gabrieli gjorde det med sin flerkorighet i renessansens Venezia, og 100 år etter Edisons fonograf legger Lindberg Lyd og musikkmerket 2L nye dimensjoner til norsk musikkproduksjon.

2005 www.lindberg.no

Where MONO was black and white and STEREO is a polaroid snapshot, SURROUND is the real flesh

The music business is undergoing a period of major change. The CD format, launched in the early eighties, no longer satisfies listeners' expectations of spectacular audio experiences. DVD-audio and SACD (Super Audio CD) are two new digital formats which support high resolution sound to the domestic audience. This compact disc looks like a normal CD and plays on all standard players and computers. A hybrid product offers all possibilities on one and the same CD, which consists of three layers: stereo and 5.1 surround with wide dynamic range and frequency spectrum, while the traditional CD layer renders the product compatible with conventional CD players.

Quadraphonic sound systems were launched in the 1970s but never really caught on. But when sound and vision are combined, the visual element dominates. Now the film industry has paved the way in private homes for DVD players and multi-channels-audio.

Presence and participation are the magic words for future listeners. Surround products bring the listener to the very centre of the audio experience. The best seat in the concert hall is one that is not for sale – but the centre of the orchestra's attention, the conductor, is paid a lot to occupy this very position. Now the audience themselves can occupy this exclusive place right in their own living-rooms. Giovanni Gabrieli did it with multi-choir works in renaissance Venice; one hundred years after Edison introduced his phonograph, Lindberg Lyd and 2L adds new dimensions to Norwegian music publishing and audio products.

Recorded at Sofienberg Church, Oslo
2002-2004 by Lindberg Lyd AS

Recording producer **Jørn Simenstad** and **Morten Lindberg**
Balance engineer **Hans Peter L'Orange**

Piano technician **Thron Irby**

Editing and SACD-mastering **Lindberg Lyd AS**
Jørn Simenstad and **Hans Peter L'Orange**

Graphic design **Lindberg Lyd AS** **Morten Lindberg**
Text and translation **Wolfgang Plagge**

executive producer **Morten Lindberg**

5.1 surround + STEREO
Recorded and edited in 24BIT 44.1kHz

2L is the exclusive and registered trade mark
of Lindberg Lyd AS 2005 [NOMPP0501010] 2L30SACD

Worldwide distributed by Musikkoperatørene, www.2L.MusicOnline.no and www.2L.no